

GLAZBA I BOJA U FUNKCIJI PSIHOEMOCIONALNOG RAZVOJA I KOMPLEKSNE REHABILITACIJE

Aleksandra Gvozdanović Debeljak

Osnovna škola Ljudevita Gaja, Osijek, Hrvatska

Sažetak

U ovom radu primijenjeno je istraživanje u okviru kojeg je proučavan utjecaj glazbeno – ritmičkih stimulacija na likovno i simboličko izražavanje (*emocionalnih stanja*) kod djeteta s Downovim sindromom. Istraživanje je provedeno u Udruzi za Down sindrom Osječko – baranjske županije i grada Osijeka. Ispitivanjem je bio obuhvaćen raspoloživi uzorak od 3 djevojčice s Down sindromom, kronološke dobi 5 - 6 godina. Uzorak ispitanika je definiran u suglasnosti s roditeljima djece. Korišteni glazbeni predložak tijekom pet točaka procjene bio je „Valcer cvijeća“ iz klasičnog baleta Orašar, Petra Iljiča Čajkovskog. Izražavanje djece pjevanjem, plesom uz slušanje glazbe, utjecalo je i na promjene u koloritu i simbolici njihovog likovnog izražavanja. Izvorni rezultati za kontrolirane varijable prikazani su tabelarno. Korištenjem glazbe u radu s djecom s Down sindromom bilo je moguće potaknuti neke oblike psihoemocionalnog izražavanja, što je bilo vidljivo u odabiru i u rezultatima za kontrolirane varijable kao što su: broj elemenata na slobodnom crtežu i dominantnost pojedinih boja. Opservacija i istraživanje provedeni su u svjetlu inkluzije kao suvremene doktrine u kompleksnom području psihosocijalne rehabilitacije osoba s poteškoćama tijekom rasta i razvoja.

Ključne riječi: boja, glazba, Down sindrom, kompleksna rehabilitacija, psihoemocionalni razvoj

UVOD

Poznato je da glazba, kao i crtež utječe na obujam i kvalitetu verbalne interakcije u djeteta. U bioetičkom smislu, djeca rođena s Downovim sindromom imaju iste socijalne, emotivne i obrazovne potrebe kao i druga djeca. Multidimenzionalnost dijagnostike i terapije djece s Downovim sindromom prate individualni programi i različite metode edukacije i terapije. Prožimanje kreativnosti (glazbe, likovnog izražavanja) u kompleksnosti ovog problemskog područja rezultira poticanjem psihoemocionalnog razvoja djece. Primjenjivost glazbe očituje se na različitim područjima (edukacije, rehabilitacije i terapije), a također i u ritualima psihosocijalne i interpersonalne komunikacije (rođenje, sprovodi, odlazak u lov, borbene igre...). Budući da su glazba i medicina povezane od pretpovijesti (medicinsko-magijski obredi uz pratnju glazbe) mnogi liječnici povezuju glazbu s liječenjem. Među brojnim tehnikama za dijagnosticiranje i terapiju, značajno mjesto zauzimaju također crtež i slika. Crtež i uporaba boja otkrivaju unutarnji svijet crtača i njegov odnos s

vanjskim svijetom. Kod psihoterapijskog tretmana crtež i boja utječu na vrstu i obilježja terapijskog odnosa, kao i na učinak terapije. U nekim oblicima psihoterapije primjenjuju se kreativne tehnike kao jedno od značajnih sredstava pomoći pacijentu. Još u starim civilizacijama bilo je poznato terapijsko djelovanje boja. Koncept kolorigrama slike tijela može biti korišten u edukaciji, dijagnostici i terapiji. Kolorigramom se objašnjava dominantnost određene boje i njeno simboličko značenje u crtežu. Boje mogu imati edukacijski i terapijski učinak i određenu simboliku. Prožimanje boje u životu ljudi naglašava njezinu veličinu, svršishodnost i učestalost. Bez obzira postoji li neko dodatno oboljenje ili poremećaj, djeca s Down sindromom trebaju posebnu pažnju tijekom odrastanja, različite dodatne tretmane (defektološki i logopedski tretmani, fizikalna terapija.), te posebne metode učenja. U okviru kompleksnih rehabilitacijskih postupaka koriste se i različiti oblici art terapijskih pristupa. Postoje oblici komplementarnih edukacijskih i terapijskih postupaka koje je moguće koristiti u cilju poticanja psihoemocionalnog, psihosomatskog

i psihosocijalnog razvoja u djeteta, a koji isto tako ukazuju na crtež kao medij pri komunikaciji (PECS i sl.).

PROBLEM I CILJ ISTRAŽIVANJA

Osnovni **problem** u suvremenim multidimenzionalnim rehabilitacijskim pristupima je otkrivanje i podržavanje razvojnih potencijala osobe (djeteta) uz primjenu selektivnih metoda stimulacije koje trebaju biti koncipirane ovisno o kliničkoj slici i potrebama subjekta. **Cilj** ovog istraživanja bio je proučavanje utjecaja glazbeno – ritmičkih stimulacija na promjene u likovnom i simboličkom izražavanju emocionalnih stanja kod djeteta s Downovim sindromom.

HIPOTEZE

Smatra se da različiti oblici stimulacije (ritam, glazba, vođena imaginacija...) mogu biti primijenjeni da bi se pojačale neurološke lančane reakcije (neurological chain reactions) i tako potaknulo izvođenje samoinduciranog pokreta, aktivnost voljnog kretanja, dakle i psihološki doživljaj estetskog užitka u simboličkom izražavanju. Na toj osnovi definirana je i polazna hipoteza o primjeni glazbe i boja u funkciji psihoemocionalnog razvoja i kompleksne rehabilitacije u djeteta s Downovim sindromom.

METODE RADA

Slika 1. Matrica za kolorigram slike tijela

Slika 2. Matrica za kolorigram slike tijela

REZULTATI I RASPRAVA

Analiza slobodnog crteža tabelarno je prikazana s navedenim brojem elemenata u svakom pojedinom crtežu za svaku djevojčicu,

kroz pet točaka procjene. Grafički su prikazani najučestaliji elementi u slobodnom crtežu kroz pet točaka procjene kod sve tri djevojčice. Evaluacija kolorigrama je realizirana pomoću mi-

Uzorak ispitanika

Ispitivanjem je bio obuhvaćen raspoloživi uzorak od 3 djevojčice kronološke dobi 5 - 6 godina s različitim kliničkim slikama Down sindroma. Uzorak ispitanika je definiran u suglasnosti s roditeljima djece i u okviru suradnje s Udrugom za Down sindrom Osječko-baranjske županije i grada Osijeka.

Način provođenja ispitivanja

Ispitivanje je provedeno u prostorijama Udruge za Down sindrom Osječko – baranjske županije i grada Osijeka. U istraživanju je sudjelovao uzorak od tri djevojčice s Down sindromom, kronološke dobi 5-6 godina. Terapijska seansa u trajanju oko 40 minuta prethodila je samoj opservaciji. Seansa se temeljila na ritmičkim vježbama, dramatizaciji, opisivanju slika sa cvijećem, igri pamćenja i likovnom izražavanju djece uz primjenu matrica za izradu kolorigrama. Kao glazbeni predložak korištena je glazba Petra Iljiča Čajkovskog, *Valcer cvijeća* (slika 5), iz baleta *Orašar*.

Metode evaluacije

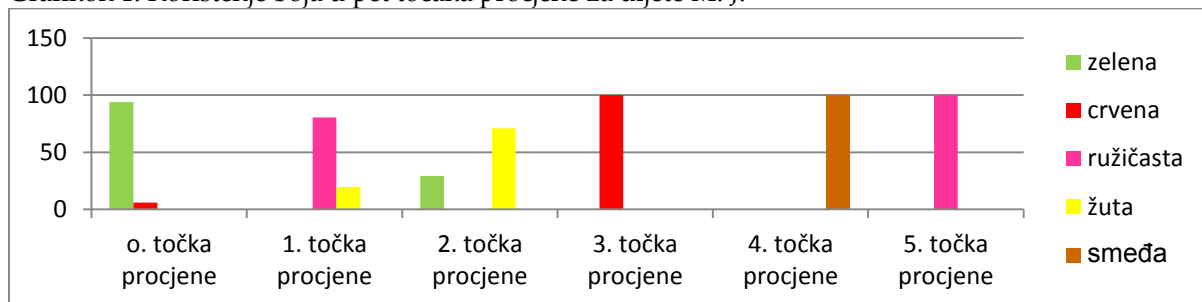
U svrhu evaluacije korišten je kolorigram slike tijela (mrežasta matrica) na bazi preciznosti 1x1 mm² u crtežu ispitanika. U ovom istraživanju primijenjene su originalne matrice kako je to prikazano na slikama 1 i 2 (*Matrice za kolorigram slike tijela*).

Tijekom istraživanja, djevojčice su bojale kolorigram u polaznoj točki procjene, te u ostalih pet točaka procjene. Na slici 8. i slici 9. prikazane su matrice za kolorigram slike tijela koje su korištene tijekom istraživanja. Oba kolorigrama su frontalna. Matrica kolorigrama na slici 8 mjerena milimetarskim papirom, ima ukupnu površinu od 63.61 cm², a matrica kolorigrama na slici 9 ima ukupnu površinu 34.08 cm² izmjerenu također milimetarskim papirom. Glazba je tijekom procjene („Valcer cvijeća“ iz baleta Orašar, Petra Iljiča Čajkovskog) izazivala podražaje koji su utjecali na simboličko izražavanje na području kolorigrama i slobodnog crteža. Rezultati slijede u grafičkim i tabelarnim prikazima. Djevojčice su po slobodnom izboru bojale odabranu matricu kolorigrama slike tijela (*slika 8 i slika 9*). Djevojčica K. J. je koristila matricu kolorigrama pov-

ršine 63.61 cm² (slika 8). Djevojčica M. J. bojala je matricu kolorigrama (slika 9) površine 34.08 cm² tijekom polazne, 1., 3., 4. i 5. točke procjene, a matricu površine 63.61 cm² (slika 9) koristila je u 2. točki procjene. Djevojčica A. K. je tijekom svih točaka procjene koristila matricu kolorigrama površine 34.08 cm² (slika 9). Korištenjem mrežaste matrice, izračunate su veličine površina pojedine boje na svakom kolorigramu za sve tri djevojčice kroz pet točaka procjene, kao i za polaznu točku procjene bez glazbe.

Površina boja je prikazana u obliku postotka zastupljenosti svake boje u ukupnoj površini kolorigrama slike tijela. Rezultati su prikazani na grafikonu 1-4. Na grafikonu 1. su prikazane površine korištenih boja u polaznoj točki procjene (bez glazbe), kao i u preostalim pet točaka procjene uz glazbu. Ovaj prvi grafikon prikazuje površinu boja koju je u kolorigramu koristila M. J. u polaznoj točki procjene, te u ostalih pet točaka procjene.

Grafikon 1. Korištenje boja u pet točaka procjene za dijete M. J.

Na grafikonu 1. je vidljivo da je korišteno pet boja (zelena, crvena, ružičasta, žuta, smeđa). Djevojčica je u polaznoj točki procjene (bez glazbe) koristila zelenu i crvenu boju (slika 10). Površina zelene boje prevladava u polaznoj točki. U prvoj točki procjene (uz glazbu), djevojčica je koristila dvije boje, ružičastu i žutu

(slika 11). Tijekom druge točke procjene, koristila je zelenu i žutu boju (slika 12), a u trećoj točki procjene crvenu (slika 13). U četvrtoj točki procjene koristila je samo smeđu boju (slika 14), dok u petoj točki procjene djevojčica je obojala kolorigram ružičastom bojom (slika 15).

Kolorigrami slike tijela - djevojčica M. J.

Slika 3. 0. polazna točka procjene

Slika 4. 1. točka procjene

Slika 5. 2. točka procjene

Slika 6. 3. točka procjene

Slika 7. 4. točka procjene

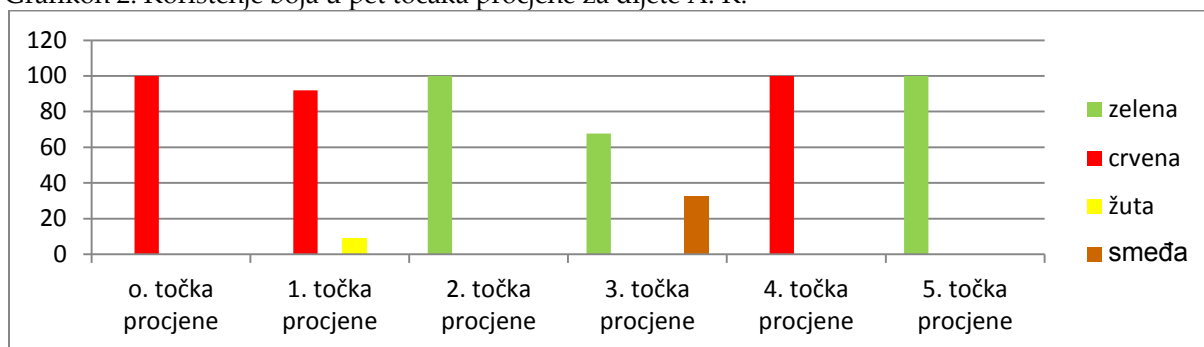

Slika 8. 5. točka procjene

Na grafikonu 2. su prikazane površine korištenih boja u polaznoj točki procjene (bez glazbe), kao i u preostalim pet točaka procjene uz glaz-

bu. Ovaj prvi grafikon prikazuje površinu boja koje je u kolorigramu koristila A. K. u polaznoj točki procjene, te u ostalih pet točaka procjene.

Grafikon 2. Korištenje boja u pet točaka procjene za dijete A. K.

Djevojčica A. K. je koristila četiri boje tijekom procjenjivanja. Koristila je zelenu, crvenu, žutu i smeđu.

U polaznoj točki procjene (bez glazbe) koristila je samo crvenu boju (slika 16), dok je u prvoj točki procjene (uz glazbu) koristila crvenu u kombinaciji s žutom bojom (slika 17). Tijekom

druge točke procjene korištena je zelena boja (slika 18), u trećoj kombinacija zelene i smeđe boje (slika 19), u četvrtoj crvena boja (slika 20), a u petoj točki procjene djevojčica je ponovno obojila kolorigram jednom bojom, zelenom (slika 21).

Kolorigrami slike tijela- djevojčica A. K.

Slika 9. 0. polazna točka procjene

Slika 10. 1. točka procjene

Slika 11. 2. točka procjene

Slika 12. 3. točka procjene

Slika 13. 4. točka procjene

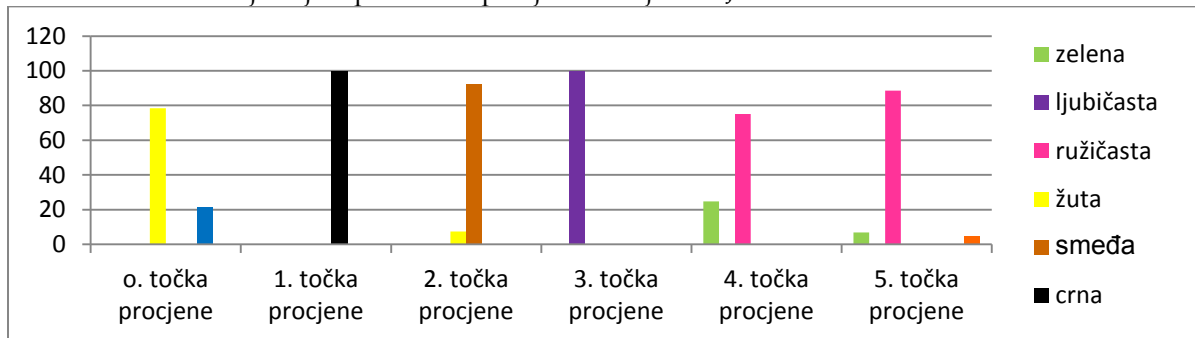

Slika 14. 5. točka procjene

Na grafikonu 3. su prikazane površine korištenih boja u polaznoj točki procjene (bez glazbe), kao i u preostalim pet točaka procjene uz glazbu. Ovaj prvi grafikon prikazuje

površinu boja koje je u kolorigramu koristila K. J. u polaznoj točki procjene, te u ostalih pet točaka procjene.

Grafikon 3. Korištenje boja u pet točaka procjene za dijete K. J.

Djevojčica K. J. je koristila najveći izbor boja od djevojčica koje su sudjelovale u procjenjivanju. Koristila je zelenu, ljubičastu, ružičastu, smeđu, crnu, plavu i narančastu boju. U polaznoj točki procjene koristila je žutu u kombinaciji s plavom bojom (slika 22). Tijekom prve točke procjene uz glazbu, djevojčica je koristila crnu

boju (slika 23). U drugoj točki procjene koristila je smeđu i žutu boju (slika 24), u trećoj točki procjene kolorigram je obojila ljubičastom bojom (slika 25), u četvrtoj ružičastom u kombinaciji sa zelenom bojom (slika 26). U petoj točki procjene prevladava ružičasta boja, ali koristila je još i zelenu i narančastu boju.

Kolorigrami slike tijela djevojčice K. J.

Slika 15. 0. polazna točka procjene

Slika 16. 1. točka procjene

Slika 17. 2. točka procjene

Slika 18. 3. točka procjene

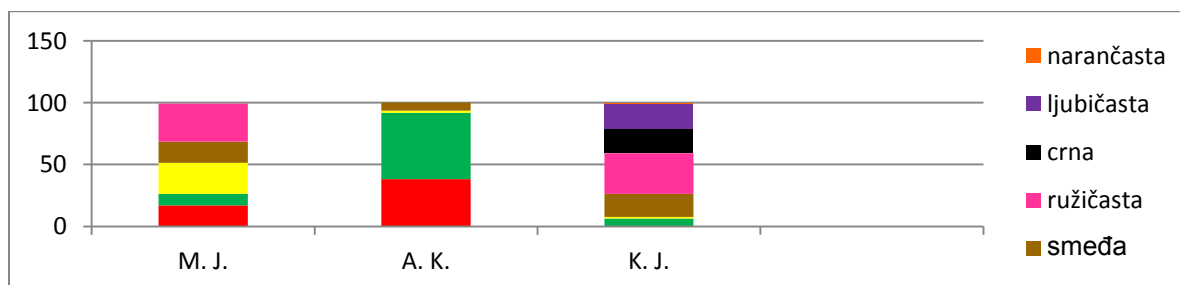
Slika 19. 4. točka procjene

Slika 20. 5. točka procjene

Na grafikonu 4. može se očitati dominantnost pojedine boje kod sve tri djevojčice u pet točaka procjene uz glazbu.

Grafikon 4. Dominantnost pojedine boje na kolorigramu u pet točaka procjene

Na grafikonu 4. očitavamo da je djevojčica M. J. tijekom pet točaka procjene uz glazbu najviše koristila ružičastu boju, a zatim žutu, crvenu, smeđu i najmanje zelenu. Dominantna boja u

kolorigramima djevojčice A. K. tijekom pet točaka procjene je zelena, a nakon nje slijede crvena, smeđa i žuta boja. Kod djevojčice K. J. u svih pet točaka procjene najviše dominira

ružičasta (kao i kod djevojčice M. J.), a slijede ljubičasta, crna, smeđa, zelena, žuta i narančasta boja. Tablica broj 1. prikazuje broj elemenata na slobodnom crtežu djevojčica u polaznoj točki procjene bez glazbe, te broj elemenata na

slobodnim crtežima tijekom pet točaka procjene uz glazbu. Uz broj elemenata navedeni su nazivi pojedinog elementa. Svaka od djevojčica je opisala svoj crtež, te imenovala elemente crteža.

Tablica br. 1

Broj elemenata na slobodnom crtežu						
Djevojčice	0. točka procjene	1. točka procjene	2. točka procjene	3. točka procjene	4. točka procjene	5. točka procjene
M. J.	1 (medo)	2 (sunce, cvijeće)	2 (konj, cvijet)	3 (žaba, cvijeće, konj)	2 (slon, cvijeće)	3 (cvijet, drvo, tata)
A. K.	1 (teta)	2 (cvijet-visibaba, lišće)	1 (cvijet-visibaba)	3 (srce, konj, cvijet)	3 (jež, pas, lutka)	2 (jež, ograda)
K. J.	3 (cvijet, jabuka, miš)	4 (jabuka, cvijeće, gljiva, lopta)	4 (konj, riba, cura, cvijet)	3 (djevojčica, kruna, maca)	5 (šljiva, jabuka, miš, cvijet, pile)	3 (teta, gljiva, prozor)

Analizom slobodnih crteža tijekom svih pet točaka procjene javlja se ponavljanje nekih elemenata na slobodnom crtežu u više točaka procjene. Tijekom terapijske seanse, koja je prethodila samoj opservaciji, izvođene su ritmičke vježbe, dramatizacije (životinja), opisanje slika sa cvijećem, igra pamćenja i slično. Prema rezultatima, sve navedeno i odabrana glazba motivirali su djevojčice za crtanje pojedinog elementa na slobodnom crtežu. Djevojčica M. J. kroz pet točaka procjene, u prvoj, drugoj, trećoj, četvrtoj i petoj točki crta element cvijeća, a u drugoj i trećoj ponavlja se element konja. Ostali elementi prikazani u tablici su elementi koji se ne ponavljaju, te se nalaze u pojedinoj točki procjene (medo – polazna točka procjene, sunce – druga točka procjene, žaba – treća točka procjene, slon – četvrta točka procjene, drvo, tata – peta točka procjene). Djevojčica A. K. tijekom prve, druge i treće točke procjene crta element cvijeta, visibabu. U četvrtoj i petoj točki procjene dolazi do ponavljanja elementa ježa. Ostali elementi (teta- polazna točka procjene, lišće – prva točka procjene, konj, srce – treća točka procjene, pas, lutka – četvrta točka procjene i ograda –peta točka procjene) se ne ponavljaju. Djevojčica K. J. u

polaznoj točki procjene, prvoj, drugoj i četvrtoj točki procjene ponavlja element cvijeća. Tijekom polazne točke procjene, prve točke procjene i četvrte točke procjene ponavlja se element jabuke. Element miša javlja se u polaznoj procjene i četvrtoj točki procjene. U prvoj i petoj točki procjene djevojčica javlja se element gljive. Ostali elementi (lopta, konj, riba, cura, kruna, djevojčica, riba, maca, pile, teta, prozor) se ne ponavljaju. A. K. je koristila 38.20% crvene boje i 53.53 % zelene boje (*graf 4*). Smatra se da zelena boja stvara osjećaj ugođe, opuštanja, umanjuje stres i balansira emocije. To je vesela i opuštajuća boja koja potiče znatizeljju. Kod površine odabranih boja za kolorigram slike tijela djevojčice M. J., dominantna je ružičasta boja 30.75%, a zatim žuta 25.86% (*graf 4*). Smatra se da je ružičasta boja, boja dobre volje, emocionalnog iscjeljenja, smirivanja. Previše žute boje izaziva mentalnu napetost i osjećaj zasićenosti. Po svom značenju, žuta daje osjećaj svjetlosti i topline. Kod djevojčice K. J. dominantne boje na kolorigramu slike tijela su ljubičasta 20% i crna boja 20 %, te ružičasta 32,74% (*graf 4*). Ljubičasta boja po svom psihološkom značenju je tužna, melankolična puna ozbiljnosti. Smatra se da crna boja predstavlja

ozbiljnost, emotivnu hladnoću i neznanje. (Papunović, 2004.)

Crteži cvijeća u ispitanika

Poznato je da je razvijanje vizualne, ali i taktilno - kinestetske percepcije temelj za razvoj

spoznajnog i emocionalnog doživljavanja tijekom rasta i razvoja u djeteta. Na slici 28, 29 i 30 prikazani su crteži cvijeća na osnovi slušanja glazbe *Valcer cvijeća* iz baleta "Orašar" Petra Iljiča Čajkovskog.

Slika 21. Crtež cvijeta djevojčice K. J. u 2. točki procjene

Slika 22. Crtež cvijeta djevojčice A. K. u 2. točki procjene

Slika 23. Crtež cvijeta djevojčice M. J. u 2. točki procjene

Razvoj psihomotornih karakteristika u djeteta sadrži psihičku (psihoemocionalnu, imaginativnu) i motornu komponentu. Tako i crteži cvijeća koje su učinili ispitanici mogu biti tumačeni na osnovi glazbenih i ritmičkih podražaja tijekom kojih je potaknuta unutarnja tzv. sinestetička osjetilnost u djeteta. Poznato je da se sinestezije tumače kao fenomen "osjetilnog prelijevanja". Ovi primjeri pokazuju nam učinak glazbe i boje u funkciji psihoemocionalnog razvoja i kompleksne rehabilitacije u djeteta.

ZAKLJUČAK

Na osnovu istraživanja utjecaja glazbeno – ritmičkih stimulacija na likovno izražavanje djece na području kolorigrama slike tijela i slobodnom crtežu, može se zaključiti da je glazba na različite načine bila pokretač psihoemocionalnog izražavanja kod djeteta (razine mišljenja, koncentracije, zaključivanja, raspoloženja...). Rezultati istraživanja prikazani na području kolorigrama i slobodnog crteža pokazuju sljedeće:

a) Odabir boja kod dvije djevojčice za bojanje matrice kolorigrama slike tijela bio je gotovo identičan. Koristile su zelenu, crvenu, smeđu i žutu boju, a jedna od njih dvije dodaje još i ružičastu u svoj odabrani spektar. Jedna od djevojčica imala je najveći izbor od sedam različitih boja. Glazbena stimulacija kod djece izazvala je promjene u koloritu, kojim su djevojčice izrazile svoje emocionalno stanje.

b) Primijenjeni tretman sa glazbenom stimulacijom utjecao je i na simboliku u slobodnom crtežu. Element cvijeća potaknut bogatstvom harmonije, ritmova i pokreta u baletnoj glazbi Orašar, javljao se u likovnom, dakle simboličkom izražavanju djece u viš pet točaka procjene. Na toj osnovi bio je vidljiv učinak glazbe i boja na promjene u psihomotornom i psihoemocionalnom izražavanju u djeteta.

Opservacija i istraživanje provedeni su u svjetlu inkluzije kao suvremene doktrine u kompleksnom području psihosocijalne rehabilitacije osoba s poteškoćama tijekom rasta i razvoja. Rezultati ovog istraživanja potiču daljnja promišljanja o mogućnosti sustavne primjene raznih komplementarnih metoda (ovisno o dijagnozi, kliničkoj slici i potrebama djeteta) u kompleksnim, edukacijskim i rehabilitacijskim postupcima.

LITERATURA

1. Breintelfeld, D. (2009.): *Kad sviranje glazbe boli – patnje preigranih glazbenika i plesačica*, Music play, Zagreb
2. Buckley, S., Bird, G. (2010.): *Obrazovanje osoba s Down sindromom*, publikacija Međunarodne Down sindrom zaklade za obrazovanje; Hrvatska zajednica za Down sindrom, Zagreb
3. V. Čulić, S. Čulić, skupina autora (2008.): *Sindrom Down*; Udruga 21 za sindrom Down, Naklada Bošković; Split

4. Grgurić, N., Jakubin, M. (1996.): *Vizualno – likovni odgoj*; Educa, Zagreb
5. Jakubin, M.(1999.): *Likovni jezik i likovne tehnike – temeljni pojmovi*, Educa, Zagreb
6. Klaić, B. (1990.): *Rječnik stranih riječi*, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb
7. Kocijan Hercigonja, D. (2006): *Biološke osnove ponašanje*, Školska knjiga, Zagreb
8. Kostelnik, M., Onaga, E. Rohde, B. Whiren, A. (2004.): *Djeca s posebnim potrebama, Priručnik za odgajatelje, učitelje i roditelje*, Educa, Zagreb
9. Marciuš, A., Pucko, S., Tomić Vrbić, I., Vučković, D. (2008.): *Down sindrom – vodič za roditelje i stručnjake*, Hrvatska zajednica za Down sindrom, Zagreb
10. Paunović, V. (2004.): *Interakcija čovjek računalo(HCI); Korištenje boja u komunikaciji čovjek – računalo*, Fakultet elektrotehnike i računarstva; Zagreb
11. Prstačić, M. (2005.): *Cerebralna paraliza i ex-ogen kreatina terapija*, Hrvatska udruga za psihosocijalnu onkologiju; Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Odsjek za studij motoričkih poremećaja, kroničkih bolesti i Art terapija, Zagreb
12. Prstačić, M. (2003.): *Umjetnost i znanost u razvoju životnog potencijala, Radovi 2. Međunarodnog simpozija o komplementarnim suportivnim terapijama*, Hvar, Hrvatska; Hrvatska udruga za psihosocijalnu onkologiju; Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Odsjek za studij motoričkih poremećaja, kroničkih bolesti i Art terapija, Zagreb
13. Prstačić, M. (2001): *Glazba u dijagnostici i terapiji*; Glas-Zbornik radova 1. znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem, Odsjek za fonetiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu,126-130
14. Prstačić, M. (2003): *Ekstaza i Geneza*, Medicinska naklada, Zagreb
15. Seong-in Kim (2008.): *Computer judgment of main color in a drawing for art psychotherapy assessment; The Arts in Psychotherapy* 35, 140-150
16. Ujević, M. (1942.): *Hrvatska enciklopedija, svezak III Boja*; Naklada Hrvatskog izdavačkog bibliografskog zavoda, Zagreb
17. Zečić, S.; Jeina, Z. (2006.): *Nastavnik u inkluzivnom okruženju*; Štamparija Fojnica, Fojnica

FUNCTION OF PSIHO-EMOTIONAL DEVELOPMENT AND COMPLEX REHABILITATION WITH MUSIC AND COLOR

Aleksandra Gvozdanović Debeljak
Grammar School „Ljudevit Gaj”, Osijek, Croatia

Abstract

In this paper, the master's study in which we were interested in the influence of music - rhythmic stimulation of the visual and symbolic expression (emotional states) in a child with Down syndrome. The study was conducted at Association for Down Syndrome Osijek - Baranja County and the city of Osijek. The study was covered by the available sample of 3 girls with Down syndrome chronological age 5-6 years. The sample was defined in agreement with the parents of the children. Used musical theme in the five-point assessment was the "Waltz of Flowers" from the classic ballet The Nutcracker by Pyotr Ilyich Tchaikovsky. Expression of children singing, dancing listening to music, also influenced the change of color and symbolism of their artistic expression. Original results of the controlled variables are shown in tabular form. Using music in children with Down syndrome, it was possible to trigger some forms of psychoemotional expression, which was evident in the selection and performance of the controlled variables such as number of elements in the free drawing and the predominance of certain colors. Observations and research conducted in the light of the modern doctrine of inclusion in the complex field of psychosocial rehabilitation for persons with disabilities during growth and development.

Keywords: color, music, Down syndrome, a complex rehabilitation, psychoemotional development